

İLKÖĞRETİM GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE TÜRK EFSANE VE DESTANLARINA YÖNELİK ÖĞRENCİ BAŞARI VE TUTUMLARININ CİNSİYETE GÖRE DEĞİŞKENLİĞİ

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖZKARTAL ¹

ÖZET

Bu bildiride İlköğretim 6.sınıf öğrencilerinin Sanat Etkinlikleri dersinde Türk efsane ve destanlarına yönelik bilişsel düzeylerini ve tutumlarını belirlemeye yönelik bir çalışmaya yer verilmektedir. Araştırma tarama modelindedir ve betimsel bir nitelik taşımaktadır. İlköğretim öğrencilerinin Türk efsane ve destanları konusundaki bilgi ve milli değerlere yönelik tutumlarındaki düzeyleri belirlenmiştir. Bireylerin destanların özünde yer alan Türk kültürünü; sosyal yaşantısını, toplumsal yapısını, inançlarını, örf-adetlerini, efsane ve destanlarla dile getirilen milli ve manevi değerlerini ne derece bildiği ve gereksinimi olduğu araştırılmıştır. Diğer bir deyişle, toplumsal yapıyı sağlam temellere oturtmak için bireylere, milli kültür içindeki tutumların önemi ve bu tutumların cinsiyete göre değişip değişmediği belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak ilköğretimde okuyan 315 öğrenci üzerinde güvenilirlik yapılmış ve random yöntemiyle seçilen deney ve kontrol gruplarının oluşturduğu 54 öğrenci üzerinde başarı testi ve tutum ölçekleri uygulanmıştır. Uygulama sonucunda toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve var olan durum değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Destanları, Milli Değerler

¹Yrd. Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, ozkartal1968@hotmail.com

VARIABILITY OF STUDENTS' ACHIEVEMENTS AND ATTITUDES TOWARDS TURKISH LEGENDS AND EPICS IN VISUAL ARTS COURSE AT PRIMARY SCHOOLS

ABSTRACT

In this paper, a study oriented toward determining cognitive levels and attitudes of the students of 6th classes (First Education) on Turkish Epics and national values has been discussed. The study is about the scanning model and has a descriptive quality. The levels of the students of primary education on Turkish Epics and their attitudes on national values has been determined. It has been searched thoroughly how far these persons know about Turkish culture ,which is in the core of epics, its social life, social structure, beliefs, customs and national and moral values. In other words, in order to put the social structure on a sound basis, the significance of attitudes in a national culture and whether these behaviours change according to the sexes or not has been determined. In the study, a reliability has been tested on 315 students and also a success test and attitude scales have been implemented on 54 students formed by experimental and controlling groups which is chosen randomly. At the end of the application, the data collected have been loaded on the computer and the existing situation has been evaluated.

Keywords: Turkish Epics, National Values

1- GİRİŞ

Efsane ve destanlar konu itibarıyla “bir ulusun yaşamını yakından ilgilendiren savaş göç gibi tarih ve toplum olaylarını anlatan uzun manzumeler” (Karaalioğlu,1983:309), tanrıları, kahramanları, yaşam şartlarını, inançları, toplumsal yasaları ve doğaüstü varlıkları konu alan anlatılardır. Bu efsane ve destanlar uyumlu bir sistem içerisinde düzenlenmişler ve çoğunlukla geleneksel sözlü aktarım yoluyla (ozanlar, kamlar, şamanlar, rahipler) yayılarak günümüze kadar canlı kalmışlardır.

Efsaneler, destanlar ve destansı öyküler ilkçağlardan beri dünyanın her yerinde gelenekleri sonraki kuşaklara aktaran, milletleri derinden etkileyen, eski zamanlarda başından geçen tarihi ve sosyal olayların anlatıla geldiği manzum edebi eserlerdir. Bu tür edebi eserler; tabii afetler (deprem, bulaşıcı hastalık, kuraklık, kıtlık, yangın vb.), göçler, savaşlar, halk kahramanları, devletlerin kurulması, inançlar (o dönem toplumunca inanılan tanrıların hikâyeleri vb.) gibi önemli olayların anlatımıdır.

Toplumsal kuralların inanç ve değerlerin temeli olan kültür, insanın doğasını ifade eden duygulardan ibarettir. Millet olarak kültürel değerlerimizin korunması ve yaşatılması için gerekli bilincin ve eğitimin bir şekilde toplumumuza aktarılması ve kazandırılması gereklidir. Toplumsal değerler çerçevesinde oluşmuş olan milli duygu ve düşüncelerin geçmişten günümüze dek edebi anlatımla yeni kuşaklara ulaştırılmış olması, aynı yolla da gelecek kuşaklara ulaştırılması demektir. Türk efsane ve destanları, geçmiş kültürlerin olduğu kadar çağdaş yaşamın da önemli bir parçasıdır. Türk efsane ve destanlarının tercih edilmesinin diğer bir sebebi, efsane ve destanların anlatımında gelenek ve göreneklerin, toplumsal yaşam şeklinin, düşünce, anlayış ve toplumsal birliktelik anlayışı, vatan sevgisi, milli duruş ve görüş gibi Türk kültürünün ana değerlerinin verilerek sürekliliğinin sağlanması, milli kültürün eğitim ile kazandırılması sonucu bütünleştirici olmasıdır.

Alternatif konuların farklı disiplinler, çok çeşitli öğretim yöntemleri ve farklı öğretim materyallerinin kullanılması ile bu duygunun yaşatılması olasıdır. “Türk efsane ve destanlarının tarih öğretimindeki rolü, çocuğun zihinsel, duyuşsal, sosyal ve ahlâki gelişim evrelerine olan olumlu etkileri çerçevesinde” (Şimşek, 2001:11) Görsel Sanatlar ve Sanat Etkinlikleri

derslerinde de efsane ve destan konularının ders aracı olarak kullanılması, öğrencilerin uzamsal, varoluşsal, sözel ve doğasal alana yönelik kazanımlarında anlamlı etki yaratacaktır.

Bu mitolojik hikâyeler, destanlar ve efsanelerin sanat eğitimindeki yararlılığı; sanatsal duyarlılığın aktarılmasında, bireylerin milli ve manevi değerler çerçevesinde ruhsal gereksinimlerinin karşılanması, milli şuura, milli ve manevi değerlerini bilen, geçmiş ile geleceği arasında bağ kuran bir kişiliğe sahip olarak, ruh sağlığı açısından dengeli, zihinsel birikimlerini anlatıp yorumlayarak bir şeyler yapma ve yaratma olanağının sağlanabilmesi açısından önem teşkil etmektedir.

2- ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, milli ve manevi değerler konusunda aile ve yaşanan çevreden elde edilen değerlere karşı tutum ve davranışlarda cinsiyete göre farklılığın var olup olmadığını ortaya koymaktır. Ayrıca, Türk kültür hazinesi olan ve içinde milli ve manevi değerlerimizi barındırması bilinci ile efsane ve destanlarımızın ilköğretim ikinci kademede işlenmesi, araştırmanın ikinci amacını oluşturmaktadır. Araştırmada yapılan testlere verdikleri cevaplara yönelik olarak kız ve erkek öğrencilerin başarı ve tutumları arasındaki fark ortaya konulmaya çalışılmış ve ilgili bulgulara yer verilmiştir.

3- YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada öncelik, kullanılan öğretim yöntemidir. Bu araştırmada deney grubu öğrencilerine drama yöntemi kullanılırken kontrol grubu öğrencilerine geleneksel öğretim yöntemi uygulanmıştır. Öğrenci başarı durumunu ve araştırmaya ilişkin tutumunu içeren deneysel modelin kullanılmasının amacı, araştırma sonucunun sayılarla gösterilmesine ve ölçülebilirliğine anlam kazandırır. Bu da araştırmacıya daha duyarlı betimleme olanağı sağlar. “Deneysel modelde kontrol grubu kullanılması,

kuşkusuz, o araştırmanın kontrollü bir araştırma olma niteliğini artırır” (Kaptan, 1995,s.79). Deneysel modelde, araştırmacı durumu değiştirebilir, kontrol altına alır ve durumu değiştirmesinin etkisini gözlemleyebilir. Ön test - son test kontrol gruplu desenin, deneysel işlemin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin test edilmesiyle ilgili olarak araştırmacıya yüksek bir istatistiksel güç sağlayan, elde edilen bulguların neden-sonuç bağlamında yorumlanmasına olanak veren ve davranış bilimlerinde sıklıkla kullanılan güçlü bir desen olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2001, s.27).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Isparta ili, il merkezindeki Halikent İlköğretim Okulu oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, 2008–2009 eğitim-öğretim yılı güz döneminde, okulun 6. Sınıf şubelerinden Random yöntemiyle seçilmiş C(Deney) ve A(Kontrol) şubelerindeki toplam ellidört (54) öğrenci oluşturmaktadır. Değerlendirmeler bu veriler üzerinde yapılmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi

Bu çalışmada ilköğretim 6.sınıfa giden bireylere uygulanan Türk destanlarını içeren başarı testine yönelik 4 seçenekli çoktan seçmeli 30 soru ve milli değerlere yönelik 26 maddelik tutum ölçeği yer almıştır. Araştırmada bireylerin milli değerlere yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla likert tipi tutum ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan tutum ölçeği araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Tutum ölçeği hazırlanacağı zaman, ölçülmek istenilen belli bir tutumla ilişkili olduğu düşünülen çok sayıda olumlu ve olumsuz biçimde ifade edilmiş tutum cümlesi araştırmacı tarafından oluşturulurken uzman görüşü alınmıştır. Benzer türdeki ölçekler incelenerek ilgili yayınlar taranmış ve oluşturulan tutum ölçeği güvenirlik testine tabi tutulmuş $\alpha = 0,875$ güvenilir çıkmıştır. Konuyla ilgili 26 tutum cümlesi belirlenmiştir. 14’ü olumlu 12’si olumsuz olan cümleler 5’li likert ölçeğinde “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Tamamen

Katılıyorum”, şeklinde derecelendirilmiştir. Başarı testi (ön test–son test) güvenirlik katsayısı $\alpha=0,66$ olarak bulunmuştur. Görüşler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı $\alpha= 0.05$ düzeyinde test edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Uygulama sonucunda elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılırken olumlu cümleler “Tamamen Katılıyorum” seçeneğinden “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğine doğru 5,4,3,2,1 şeklinde puanlanmış, olumsuz cümlelerde ise bunun tam tersi bir yol izlenerek “Tamamen Katılıyorum” seçeneğinden “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğine doğru 1,2,3,4,5 şeklinde puanlanmıştır. Konuyla ilgili 26 tutum cümlesi belirlenmiştir. 14’ü olumlu 12’si olumsuz olan cümleler 5’li likert ölçeğinde “Kesinlikle Katılmıyorum” 1, “Katılmıyorum” 2, “Kararsızım” 3, “Katılıyorum” 4, “Tamamen Katılıyorum” cevabına 5 puan şeklinde derecelendirilmiştir.

Aracın yapı geçerliği faktör analizi ile incelenmiştir. Faktör analizi uygulaması ile 26 maddeden oluşan “Milli Değerlere Yönelik Tutum Ölçeği ve Başarı Testinin (öntest-sontest)” uygulaması sonucunda elde edilen verilerin analizinde (Statistical Package for Social Sciences) SPSS 11 paket programı kullanılmıştır. Her bir davranışa yönelik tutum düzeylerini belirlemede ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (Ss) ve (F) değerleri gruplar içindeki cinsiyetler arasındaki karşılaştırmalarda t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

4- BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Görsel Sanatlar Dersinde Türk efsane ve destanlarına yönelik cinsiyete göre başarı, ön test-son test ve tutum ölçeği sonuçlarından elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

1. Grupların Uygulama Öncesi ve Sonrası Türk Destanları ve Milli Değerlere yönelik Başarı Düzeyleri

Cinsiyet değişkeni açısından deney grubundaki öğrencilerin Türk efsane ve destanları ile milli değerlere yönelik ön test başarı puanları arasındaki farklılığı belirlemek amacı ile yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 1

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Türk Efsane ve Destanları ile Milli Değerlere Yönelik **Ön Test Başarı Puanlarının** Cinsiyete Göre Farklılığı İçin Bağımsız t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Kız	15	16,20	2,336	25	-1,02	,318
Erkek	12	17,41	3,824			

Tablo 1 incelendiğinde, kontrol grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin Sanat Etkinlikleri Dersinde Türk efsane ve destanları ile milli değerlere yönelik ön test başarı puanları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı saptanmıştır ($t_{(27)} = -1,02$, $p > ,05$). Kontrol grubundaki kız öğrencilerin ön test başarı puanlarının ortalaması ($\bar{x} = 16,20$), erkek öğrencilerin ön test başarı puanlarının ortalaması ise ($\bar{x} = 17,41$) olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler kontrol grubundaki kız ve erkek öğrencilerin

Türk efsane ve destanlarına yönelik başarı durumlarının süreç başında benzerlik gösterdiği şeklinde açıklanabilir.

Tablo 2

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Türk Efsane ve Destanları ile Milli Değerlere Yönelik Son Test Başarı Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılığı İçin Bağımsız t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Kız	15	19,66	3,754	25	-1,25	,225
Erkek	12	21,25	2,562			

Tablo 2’den anlaşılabacağı gibi, kontrol grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde Türk efsane ve destanları ile milli değerlere yönelik son test başarı puanları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık görülmemiştir ($t_{(27)} = -1,25$, $p > ,05$). Kontrol grubundaki kız öğrencilerin son test başarı puanlarının ortalaması $\bar{x} = 19,66$ erkek öğrencilerin son test başarı puanlarının ortalaması ise $\bar{x} = 21,25$ olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler kontrol grubundaki kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde Türk efsane ve destanları ile milli değerlere yönelik başarı durumlarının süreç sonunda benzerlik gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Bu sonuca dayalı olarak erkek öğrencilerin lehine gözüксе de bu farkın yüksek düzeyde olmadığı söylenebilir.

Tablo 3

Deney Grubundaki Öğrencilerin Türk Efsane ve Destanları ile Milli Değerlere Yönelik Ön Test Başarı Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılığı İçin Bağımsız t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Kız	15	17,80	2,782	25	,98	,33
Erkek	12	16,66	3,200			

Tablo 3 incelendiğinde, deney grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde Türk efsane ve destanları ile milli değerlere yönelik ön test akademik başarı puanları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır ($t_{(27)} = ,98$, $p > ,05$). Deney grubundaki kız öğrencilerin ön test başarı puanlarının ortalaması ($\bar{x} = 17,80$), erkek öğrencilerin ön test başarı puanlarının ortalaması ise ($\bar{x} = 16,66$) olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler deney grubundaki kız ve erkek öğrencilerin Türk efsane ve destanları ile milli değerlere yönelik başarı durumlarının süreç başında benzerlik gösterdiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4

Deney Grubundaki Öğrencilerin Türk Efsane ve Destanları ile Milli Değerlere Yönelik Son Test Başarı Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılığı İçin Bağımsız t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Kız	15	25,13	3,181	25	-,64	,52
Erkek	12	25,75	1,055			

Tablo 4’den de anlaşılabacağı gibi, deney grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde Türk efsane ve destanları ile milli değerlere yönelik son test başarı puanları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır ($t_{(27)} = -.64$, $p > .05$). Deney grubundaki kız öğrencilerin son test başarı puanlarının ortalaması ($\bar{x} = 25,13$), erkek öğrencilerin son test başarı puanlarının ortalaması ise ($\bar{x} = 25,75$) olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler deney grubundaki kız ve erkek öğrencilerin Türk efsane ve destanları ile milli değerlere yönelik başarı durumlarının süreç sonunda benzerlik gösterdiği şeklinde açıklanabilir. Sonuç olarak öğrencilerin konuya ilgi duydukları, ancak cinsiyet açısından bir farkın olmadığı söylenebilir.

2. Grupların Uygulama Öncesi ve Sonrası Milli Değerlere yönelik Cinsiyete Göre Tutum Düzeyleri

Cinsiyet değişkeni açısından deney grubundaki öğrencilerin cinsiyete göre görsel sanatlar dersinde milli değerlere yönelik ön tutum-son tutum ölçeği uygulama puanları arasındaki farklılığı belirlemek amacı ile yapılan bağımsız t-testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 5

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Milli Değerlere Yönelik Tutum Ölçeği Ön Uygulama Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılığı İçin Bağımsız t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Kız	15	114,46	13,855	25	,01	,99
Erkek	12	114,41	12,565			

Tablo 5 incelendiğinde, kontrol grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde milli değerlere yönelik tutum ölçeği ön

uygulama puanları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık görülmemiştir ($t_{(27)} = ,01$, $p > ,05$). Kontrol grubundaki kız öğrencilerin ön uygulama puanlarının ortalaması ($\bar{x} = 114,46$), erkek öğrencilerin ön uygulama puanlarının ortalaması ise ($\bar{x} = 114,41$) olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler kontrol grubundaki kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde milli değerlere yönelik tutumlarının süreç başında benzerlik gösterdiği şeklinde açıklanabilir.

Tablo 6

Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Milli Değerlere Yönelik Tutum Ölçeği Son Uygulama Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılığı İçin Bağımsız t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Kız	15	116,53	9,500	25	,80	,42
Erkek	12	113,33	11,146			

Tablo 6'ya göre, kontrol grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde milli değerlere yönelik tutum ölçeği son uygulama puanları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır ($t_{(27)} = ,80$, $p > ,05$). Kontrol grubundaki kız öğrencilerin son uygulama puanlarının ortalaması ($\bar{x} = 116,53$), erkek öğrencilerin son uygulama puanlarının ortalaması ise ($\bar{x} = 113,33$) olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler kontrol grubundaki kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde milli değerlere yönelik tutumlarının süreç sonunda benzerlik gösterdiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 7

Deney Grubundaki Öğrencilerin Görsel Sanatlar Dersinde Milli Değerlere Yönelik Tutum Ölçeği Ön Uygulama Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılığı İçin Bağımsız t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Kız	15	115,7333	12,89777	25	,46	,64
Erkek	12	113,4167	12,94364			

Tablo 7 incelendiğinde, deney grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde milli değerlere yönelik tutum ölçeği ön uygulama puanları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır ($t_{(27)} = ,46$, $p > .05$). Deney grubundaki kız öğrencilerin ön uygulama puanlarının ortalaması ($\bar{x} = 115,73$), erkek öğrencilerin ön uygulama puanlarının ortalaması ise ($\bar{x} = 113,41$) olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler deney grubundaki kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde milli değerlere yönelik tutumlarının süreç başında benzerlik gösterdiği şeklinde yorumlanabilir.

Cinsiyet değişkeni açısından deney grubundaki öğrencilerin milli değerlere yönelik tutum ölçeği son uygulama puanları arasındaki farklılığı belirlemek amacı ile yapılan bağımsız t-testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Deney Grubundaki Öğrencilerin Görsel Sanatlar Dersinde Milli Değerlere Yönelik Tutum Ölçeği Son Uygulama Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılığı İçin Bağımsız t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Kız	15	120,60	7,375	25	,68	,49
Erkek	12	117,83	13,299			

Tablo 8’de görüldüğü gibi, deney grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde milli değerlere yönelik tutum ölçeği son uygulama puanları arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır ($t_{(27)} = ,68$, $p > .05$). Deney grubundaki kız öğrencilerin son uygulama puanlarının ortalaması ($\bar{x} = 120,60$), erkek öğrencilerin son uygulama puanlarının ortalaması ise ($\bar{x} = 117,83$) olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler deney grubundaki kız ve erkek öğrencilerin görsel sanatlar dersinde milli değerlere yönelik tutumlarının süreç sonunda küçük bir değer farklılığı olsa da benzerlik gösterdiği şeklinde yorumlanabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrencilerin görsel sanatlar dersinde Türk efsane ve destanları ile milli değerlere yönelik başarı ve tutumlarına ilişkin araştırma bulguları değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin toplam başarı ve tutum puanlarının ortalamasının üzerinde olmasına rağmen cinsiyet açısından bir farklılık olmadığı anlaşılmıştır.

Bu sonuçlara dayalı olarak şu öneriler getirilebilir;

1. İlköğretim okullarında, Türk kültürünün, toplumsal birlik, millet bilinci ve sevgisinin oluşması için Türk efsane ve destanlarının öğretimi

aracılığı ile öğrencilerin milli şuur ve milli değerler konusunda bilgilendirilmeye yönelik etkinliklere zaman kaybetmeden başlanılmalıdır.

2. Türk efsane ve destan konularının 6, 7, 8. sınıflarda en azından bir eğitim-öğretim dönemi boyunca işlenmelidir. Dolayısıyla kendi tarihlerine karşı ilgileri, bilgileri, istekleri artırılarak, verilmek istenilen milli kültür, şuur ve değerlere yönelik tutum ve kazanımlara sahip öğrenciler olarak yetiştirilmesi sağlanmış olacaktır.

3. Daha önce bu alanda yapılmış araştırma verilerine dayalı olarak Görsel Sanatlar dersinin yanı sıra seçmeli ders olan Sanat Etkinlikleri dersi ve Türk efsane ve destanlarının anlatımı için içeriği uygun olan Sosyal Bilgiler, Tarih ve Türkçe derslerinde de efsane ve destanlarımıza yer verilmeli, drama yöntemi veya modern çağa uygun farklı öğretim yöntem ve teknikleri geliştirilerek işlenmelidir.

KAYNAKÇA

BÜYÜKÖZTÜRK, Şener. (2001). Deneysel Desenler Öntest-Sontest Kontrol Grubu Desen ve Veri Analizi, Pegem Yayıncılık, Ankara.

Kaptan, Saim. (1995). Bilimsel Araştırma Ve İstatistik Teknikleri. Ankara: Web Ofset. s.79

Karaalioglu, Seyit K. (1983). Ansiklopedik Edebiyat Sözlüğü. İstanbul: İnkılâp itabevi. s.309

Şimşek, Ahmet. (2001). Tarih Öğretiminde Efsane ve Destanların Rolü. Gazi Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. 2 (3), s.11–21tasarımlardır. Örneğin Dündar (2011:225) grafik tasarım ürünlerinden afiş ile ilgili şunları belirtir: “Afişin kent olgusuyla doğrudan ilişkili olduğunu düşünürüm, insanlar modern kentleri kurmasaymış afişi de icat etmezlermiş gibi gelir”. Anlaşıldığı üzere bu ilişki kaçınılmaz olduğuna göre, afişlerin teşhir edildiği yerlerin kent yaşamını rahatsız etmeyecek şekilde tasarlanması gerekir.